

Handhaving van het Omgevingsrecht

Omgevingsrecht

Wat is Omgevingsrecht?

Omgevingsrecht

Het recht dat geldt voor de fysieke leefomgeving.

Fysieke leefomgeving

- bouwwerken
- infrastructuur
- water(systemen)
- bodem
- lucht
- landschappen
- natuur
- cultureel erfgoed

De fysieke leefomgeving omvat ook:

activiteiten met gevolgen voor de fysieke
leefomgeving en de mens.

Activiteiten

Bijvoorbeeld:

het bouwen van een bouwwerk

Omgevingsrecht reguleert

- de fysieke leefomgeving zelf
- de activiteiten die de mens wil uitvoeren in de fysieke leefomgeving

Regels van

WETTEN

Regering (kabinet, koning en Staten-Generaal)

AMVB'S (algemene maatregelen van bestuur) of **BESLUITEN**

Ministers en koning

VERORDENINGEN

Gemeente of provincie

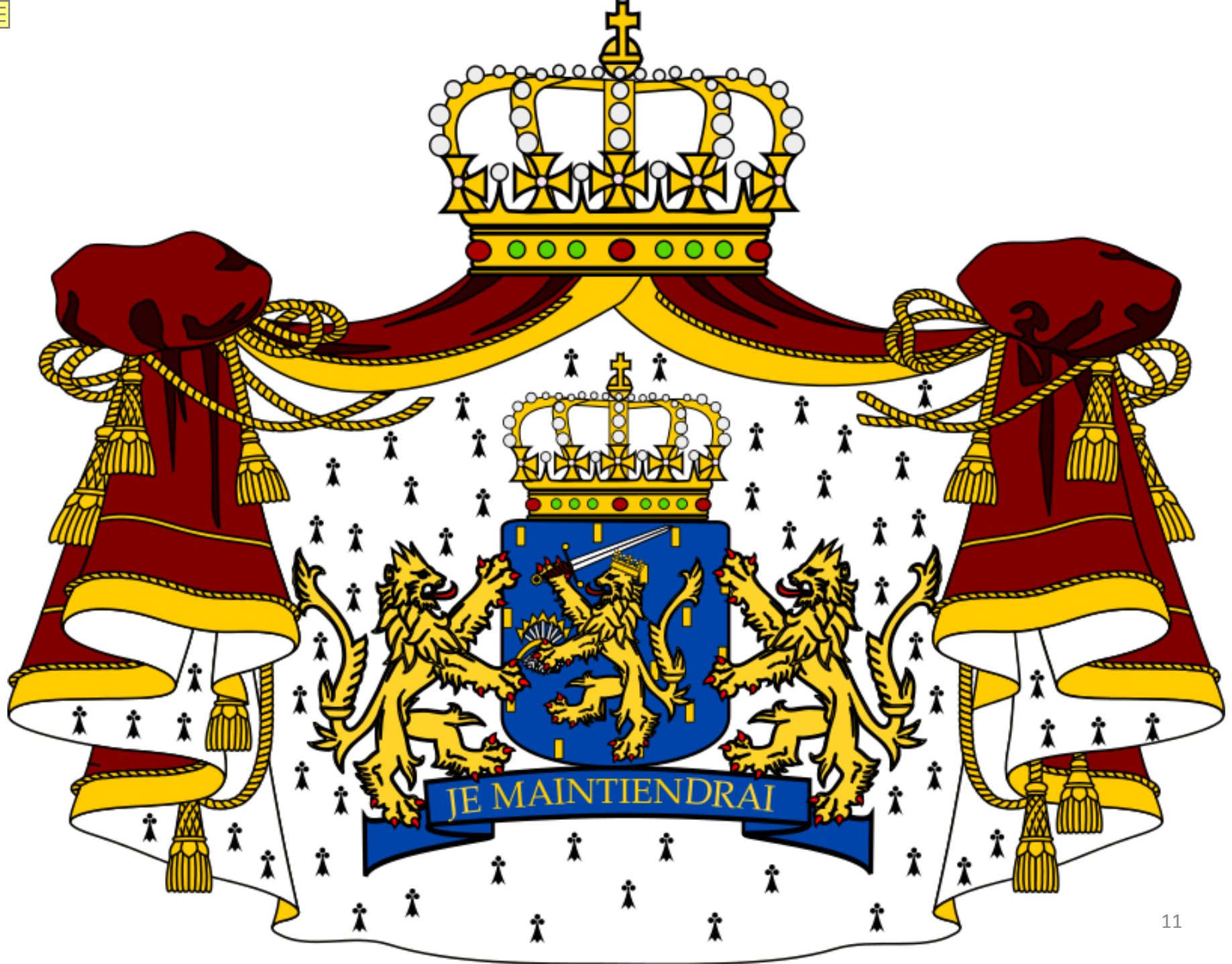
Belangrijkste regels voor bouwwerken in de fysieke leefomgeving

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- Woningwet
- Bouwbesluit
- Besluit omgevingsrecht (Bor)
- Bestemmingsplannen (speciale verordeningen)
- Bouwverordening

Handhaving

Wat is handhaving?

Hup Haarlemmerliede!

Handhaving

Het doen naleven van regels.

Het ongedaan maken of herstellen van (gevolgen van) overtredingen van regels door het toepassen van herstelsancties.

Overtredingen

Er moet dus sprake zijn van een overtreding van het Omgevingsrecht wil men kunnen overgaan tot handhaving.

Zonder overtreding...geen handhaving!

Doen naleven van regels

- Dwangmiddelen
- Last onder bestuursdwang (Lob)
- Last onder dwangsom (Lod)

Herstelsancties

- Gericht op het herstellen van de gevolgen van overtredingen van regels (bestuursrecht).
- Niet gericht op straf (strafrecht).
- Vandaar dat **legalisering** van overtredingen en **evenredigheid** van de dwangmiddelen belangrijke voorwaarden zijn voor toepassing van herstelsancties.

Lob of Lod

- Beide dwangmiddelen bevatten een last.
- Een last is een opdracht van B&W aan een overtreder om iets te doen, bijvoorbeeld een illegaal bouwwerk afbreken.

Sancties indien de last niet wordt uitgevoerd

- Lob: de last wordt van gemeentewege uitgevoerd, waarna de kosten van uitvoering op de overtreder worden verhaald.
- Lod: de overtreder verbeurt een dwangsom. Een tweede Lod of een Lob kan vervolgens worden opgelegd.

Legalisering

Voordat een herstelsanctie wordt opgelegd middels een dwangmiddel (lob of lod) dient de overheid eerst te onderzoeken of legalisatie van de overtreding mogelijk is.

Vaste jurisprudentie van de AbRvS.

Evenredigheidsbeginsel

Artikel 3:4, lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht luidt:

“De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen”.

Handhavingsplicht

De hoogste bestuursrechter (Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) zegt het in elke handhavinguitspraak zo:

“Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevergd, dit niet te doen. Dit kan zich voordoen indien concreet uitzicht op **legalisatie** bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig **onevenredig** zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.”

Misbruik van de handhavingsplicht

- Burenruzies
- Verzoek om handhaving
- Is een aanvraag als bedoeld in artikel 1:3, lid 3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Aanvraag. Wat voor gevolgen?

- Art. 1:3, lid 3 Awb: belanghebbende. De verzoeker moet een belang hebben bij handhaving.
- Art. 4:1 Awb: moet schriftelijk ingediend worden bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen.

Aanvraag. Wat voor gevolgen?

- Art. 4.2 Awb: de aanvraag moet ondertekend zijn en de naam en het adres van de aanvrager bevatten

Klacht

- Art. 5:2 Wabo bevat de zorgplicht voor de bestuursrechtelijke handhaving.
- Lid 1, sub c van dat artikel bepaalt dat B&W tot taak hebben klachten te behandelen die betrekking hebben op de door hen te handhaven regels.

Melding

- Deze term wordt gebruikt om mankementen aan de infrastructuur te melden.
- Het rapport van Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude d.d. januari 2014, 'De groene buffer in de mangel' genaamd, is daarvan een voorbeeld.

B&W moeten een besluit nemen op een
aanvraag

B&W moeten een besluit nemen
op een aanvraag

Handhavingsbeleid

Op grond van artikel 7.2 van het Besluit
omgevingsrecht moeten B&W
handhavingsbeleid vaststellen.

Uitvoeringsprogramma

Op grond van artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht moeten B&W het handhavingsbeleid jaarlijks uitwerken in een uitvoeringsprogramma.

Afronding

Dank voor uw aandacht!

- Heeft u vragen over deze lezing?
- Heeft u vragen over de Handhavingsnota?
- Heeft u vragen over het Uitvoeringsprogramma?